

หัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล

บันทึกข้อความ

กรมชลประทาน
รับจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ ๘๖ ๒๔๖๔/๖๓
วันที่ ๑๑ พ.ย. ๖๓

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนงานแผนงานและโครงการพิเศษ โทร. ๐๒-๒๕๐๑๙๐๑

ที่ กษ.๐๒๑๖/๑ ๓๓๓๗ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

ด้วยคณะทำงานวางแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ได้แจ้งแผนการเพาะปลูกนโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ สรุปได้ดังนี้

๑. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔

๑.๑ ทั้งประเทศ จำนวน ๕.๑๒ ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ ๒ จำนวน ๒.๖๑ ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน ๑.๑๒ ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน ๑.๔๙ ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน ๒.๕๑ ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน ๐.๕๔ ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน ๑.๙๗ ล้านไร่)

๑.๒ กลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๒๒ จังหวัด จำนวน ๑.๐๔ ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ ๒ จำนวน ๐.๔๘ ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน - ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน ๐.๔๘ ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน ๐.๕๖ ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน ๐.๐๖ ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน ๐.๕๐ ล้านไร่)

๑.๓ กลุ่มน้ำแม่กลอง ๗ จังหวัด จำนวน ๐.๓๐ ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ ๒ จำนวน ๐.๐๒ ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน - ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน ๐.๐๒ ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน ๐.๒๘ ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน ๐.๐๑ ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน ๐.๐๗ ล้านไร่)

เขตพื้นที่	ประเภทแหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ (ล้านไร่)		
		ข้าวรอบที่ ๒	พืชไร่ พืชผัก	รวม
ทั้งประเทศ (๑๗๗ จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	๑.๑๒	๐.๕๔	๑.๖๖
	นอกเขตชลประทาน	๑.๔๙	๑.๙๗	๓.๔๖
	รวม	๒.๖๑	๒.๕๑	๕.๑๒
๒๒ จังหวัด กลุ่มเจ้าพระยา	ในเขตชลประทาน	-	๐.๐๖	๐.๐๖
	นอกเขตชลประทาน	๐.๔๘	๐.๕๐	๐.๙๘
	รวม	๐.๔๘	๐.๕๖	๑.๐๔
๗ จังหวัด กลุ่มน้ำแม่กลอง	ในเขตชลประทาน	-	๐.๐๑	๐.๐๑
	นอกเขตชลประทาน	๐.๐๒	๐.๐๗	๐.๐๙
	รวม	๐.๐๒	๐.๐๘	๐.๓๐

๒. นโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔

๒.๑ นโยบาย

๒.๑.๑ ด้านการจัดสรรน้ำ วางแผนการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน โดยจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึงและพอเพียง โดยวางแผนการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ (๑) เพื่อการอุปโภค-บริโภค และการประปา (๒) เพื่อการรักษาระบบนิเวศทางน้ำ เช่น การผลักดันน้ำเค็ม การชลประทานเสีย (๓) เพื่อสำรองน้ำไว้สำหรับการใช้น้ำในช่วงต้นฤดูฝน สำหรับอุปโภค-บริโภคและรักษาระบบนิเวศ เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม ๒๕๖๔ (๔) เพื่อการเกษตร และ (๕) เพื่อการอุตสาหกรรม

๒.๑.๒ ด้านการเกษตร เนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนน้อย จึงไม่วางแผนการส่งน้ำสำหรับเพาะปลูกข้าวรอบที่ ๒ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ แต่ใช้สนับสนุนไม้ผลและพืชอื่นที่ปลูกไว้เดิมแล้วเท่านั้น แต่ทั้งนี้จะต้องมีมาตรการควบคุมการใช้น้ำอย่างเข้มข้นดังเช่นที่เคยดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา และมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ไม่ได้ทำการเพาะปลูกในฤดูแล้งนี้

/๒.๒ มาตรการ...

๒.๒ มาตรการ

๒.๒.๑ ด้านการจัดสรรน้ำ

๑) เขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา เนื่องจากสภาพน้ำต้นทุนมีจำกัด ในเขตชลประทาน ลุ่มน้ำเจ้าพระยาไม่สามารถส่งน้ำสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๖๓/๖๔ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๔ สามารถสนับสนุนได้เฉพาะน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค รักษาระบบนิเวศและ พืชต่อเนื่องเท่านั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

(๑) ประดูระบายน้ำและอาคารเชื่อมต่อที่ดูแลโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่รับน้ำจากแม่น้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา จะเปิดรับน้ำเฉพาะเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นครั้งคราว ทั้งนี้ ไม่สามารถส่งน้ำสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๖๓/๖๔ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๔

(๒) สำหรับลำนํ้าหรือคลองส่งน้ำ ที่มีความจำเป็นต้องรับน้ำเข้าเพื่อรักษา เสถียรภาพของตลิ่งลำน้ำ ให้นํ้าเข้าในเกณฑ์ต่ำสุด ตามแผนการรับน้ำที่กรมชลประทานกำหนด

(๓) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ไม่สามารถสนับสนุนน้ำสำหรับ การเพาะปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๖๓/๖๔ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๔ ขอความร่วมมือ เกษตรกร ไม่ทำการปิดกั้นลำน้ำหรือสูบน้ำเข้าพื้นที่การเกษตร

(๔) สถานีสูบน้ำของการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค การประปา ส่วนท้องถิ่น และสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อการอุปโภค - บริโภค สามารถทำการสูบน้ำได้ตามปกติ ตามแผน การสูบน้ำที่ได้เสนอกรมชลประทานไว้แล้ว

(๕) ปรับลดขนาดการผลิต หรือลดวันการเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อปลา บ่อกุ้ง เขตโครงการชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาและปรับลดขนาดการผลิตหรือลดวันการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง ในแม่น้ำปิง แม่น้ำน่าน แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำท่าจีน และในระบบชลประทาน ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔

(๖) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังและควบคุมไม่ให้มีการปล่อยน้ำเสีย ลงในแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำต่างๆ เนื่องจากทำให้ต้องระบายน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อเจือจางน้ำเสีย ซึ่งจะส่งผล กระทบต่อปริมาณน้ำที่ต้องสำรองไว้ให้เพียงพอสำหรับการอุปโภค-บริโภคและรักษาบบนิเวศตลอดฤดูแล้งนี้ และต้นฤดูฝนหน้า

๒) เขตลุ่มน้ำแม่กลอง ปริมาณน้ำในเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ จังหวัดกาญจนบุรีอยู่ในเกณฑ์ป็นน้ำน้อย วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ ไม่สามารถ สนับสนุนน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๖๓/๖๔ ระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๖๔ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ สามารถสนับสนุนได้เฉพาะเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาบบนิเวศ และพืชต่อเนื่องเท่านั้น

๓) เขตลุ่มน้ำชีตอนกลางและตอนล่าง เนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนมีจำกัด จึงไม่สามารถสนับสนุนน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๖๓/๖๔ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึง เดือนเมษายน ๒๕๖๔ สำหรับพื้นที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว และพื้นที่สูบน้ำด้วยไฟฟ้า ในพื้นที่ริมลำน้ำลำปาว ริมน้ำชี ในเขตจังหวัดชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และยโสธร ริมแม่น้ำพองบริเวณท้ายฝายหนองหวาย รวมถึงสถานีสูบน้ำขนาดใหญ่ในแม่น้ำชีของโครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาชีกลาง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีล่างและเขายาล่าง

๔) เขตลุ่มน้ำอื่นๆ ให้วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่สามารถส่งน้ำสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปีถึงปี ๒๕๖๓/๖๔ ได้แก่
เขื่อนแม่มอก จังหวัดลำปาง เขื่อนห้วยหลวง จังหวัดอุดรธานี เขื่อนน้ำพุง จังหวัดสกลนคร เขื่อนอุบลรัตน์
จังหวัดขอนแก่น เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ เขื่อนลำแซะ จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนหนองปลาไหล จังหวัดระยอง
และเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ระบายน้ำเพื่อการผลิตไฟฟ้า)

(๒) สนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชไร่-พืชผัก และอื่น ๆ ได้แก่ เขื่อนกัวลม
เขื่อนกัวคองมา จังหวัดลำปาง เขื่อนน้ำอูน จังหวัดสกลนคร เขื่อนลำน้ำรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เขื่อนศรีนครินทร์
เขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี เขื่อนบางพระ จังหวัดชลบุรี เขื่อนประแสร์ จังหวัดระยอง เขื่อนนฤปดินหจินดา
จังหวัดปราจีนบุรี เขื่อนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เขื่อนปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(๓) สนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวนาปีถึงฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๖๔ ได้แก่
เขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล เขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ เขื่อนจุฬาภรณ์ จังหวัดขอนแก่น เขื่อนสิรินธร
จังหวัดอุบลราชธานี เขื่อนลำตะคอง เขื่อนลำพระเพลิง เขื่อนมูลบน จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนกระเสียว
จังหวัดสุพรรณบุรี เขื่อนทับเสลา จังหวัดอุทัยธานี เขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก เขื่อนคลองสียัด
จังหวัดฉะเชิงเทรา และเขื่อนบางลาง จังหวัดปัตตานี

๒.๒.๒ ด้านการเกษตร

เนื่องจากในบางพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำค่อนข้างน้อย จึงไม่สามารถ
จัดสรรน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าวรอบที่ ๒ ในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ ในบางพื้นที่ และสนับสนุนให้เกษตรกร
ปลูกพืชใช้น้ำน้อย หรือเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของรัฐ เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย (หลังนา)
ปี ๒๕๖๔ เป็นต้น เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าวรอบที่ ๒

๒.๒.๓ ด้านการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และด้านการตลาด

ให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสถานการณ์น้ำในแต่ละพื้นที่ แนวโน้ม
ความต้องการของตลาด ราคา และแหล่งรับซื้อพืชฤดูแล้ง ประสานและช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาช่องทาง
การตลาดให้กับผลผลิตพืชฤดูแล้ง สร้างการรับรู้เพื่อให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งเป็นไปตามแผน
ที่กำหนดไว้ และเชิญชวนเกษตรกรให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย โดยเข้าร่วมโครงการของรัฐ เช่น โครงการส่งเสริม
การปลูกพืชหลากหลาย (หลังนา) ปี ๒๕๖๔ รวมถึงแนะนำให้เกษตรกรปฏิบัติดูแลรักษาพืชในช่วงฤดูแล้ง
รวมทั้งการรักษาความชื้นและลดการเผาตอซัง
รายละเอียดตามเอกสารแนบ

ดังนั้น เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดความเสียหาย จึงขอให้ท่านมอบหมายสั่งการให้
หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ ดำเนินการและประสานอำนวยความสะดวกของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้ง
สื่อสารสร้างการรับรู้สถานการณ์น้ำและแนวโน้มความต้องการของตลาด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
ของเกษตรกรที่จะปรับตัวและบรรเทาผลกระทบให้ลดลงมากที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายสุวิทย์ อภัยธรรม)
อธิบดีกรมการเกษตรและสหกรณ์
ปลัดกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์